

Regionální služby Městské knihovny v Náchodě

Věra Škraňková

Pamatujete se ještě na článek Kateřiny Hubertové v minulém čísle zpravodaje? Já bych mohla začít stejně. Jen s tím rozdílem, že „sedím“ na místě metodičky o hezkých pár let déle. A jak to „sezení“ vypadá?

V roce 1976 jsme rozjížděli ve všech profesionálních knihovnách besedy „knihovnického minima“ pro všechny školy v okrese Náchod. Do dnešních dnů tradice trvá, i když pochopitelně v pozměněné podobě. V knihovnách našeho okresu bylo v roce 2009 uskutečněno 969 kulturních a vzdělávacích akcí, z nichž většina byla určena dětem.

Všechny naše profesionální knihovny plnily také funkci střediskových knihoven a budovaly výměnné fondy. Po roce 1990 se střediskový systém rozpadl. Města nebyla ochotna financovat činnost knihovníků zabývajících se pomocí obecním knihovnám. Městské knihovny, které mají právní subjektivitu, uzavíraly smlouvy s obecními úřady a snažily se alespoň doplňovat výměnné fondy. Proto jsme uvítali, když začalo ministerstvo kultury a posléze Královéhradecký kraj financovat regionální funkce knihoven. Náchodská knihovna se stala pověřenou knihovnou a v regionální funkci začala spolupracovat s městskými knihovnami s právní subjektivitou – tedy s Městskou knihovnou v Červeném Kostelci, v Jaroměři, v Novém Městě nad Metují a s Knihovnou města Police nad Metují. Tyto knihovny si zachovaly své metodické obvody a starají se o chod knihoven a o budování a cirkulaci výměnných souborů. O ostatní obecní knihovny pečuje náhodská knihovna. Ta se také stará o to, aby ve všech knihovnách okresu proběhly včas revize a aktualizace fondu, aby knihovny působily přívětivým dojmem na čtenáře svým uspořádáním i výběrem literatury. Jednou z prvních akcí byl nákup literatury do výměnných fondů, a to především encyklopedické a dětské literatury ve větším množství, abychom uspokojili poptávku a zacelili mezery, které vznikly v devadesátých letech ve fondech knihoven. Mezery nebyly jen ve fondech, ale i v knihovnách. Některé knihovny přestaly pracovat úplně. Tam, kde byl zájem obecního úřadu i čtenářů, se podařilo knihovny uvést do života. A tak jsme měli velkou radost z toho, že v roce 2003 byla otevřena v nových prostorách knihovna v České Čermné a ve Slavětíně, v roce 2006 v Šonově u Broumova a v roce 2008 v Heřmánkovicích. Některé obce při přestavbách a úpravách obecních budov myslí i na knihovny. A tak máme knihovny v opravených historických objektech ve Studnici a ve Velichovkách, v nových přístavbách v České Metuji, České Čermné, Dolní Radechové a Suchém Dole, v opravených budovách obecních úřadů ve Chvalkovicích, v Jasenné, Říkově, Žernově a ve Velkých Petrovicích. Že to nebylo pro profesionální knihovnice v regionu bez práce, je víc než jasné. V současné době se chystá stěhování knihovny ve Velkém Poříčí do přestavěného obecního domu.

Z profesionálních knihoven byla do rekonstruovaného domu na náměstí přestěhována Knihovna města Police nad Metují (2007), rekonstruované prostory a nové vybavení má Knihovna Egona Hostovského v Hronově (2009) a letos se dočkala i Městská knihovna v Novém Městě nad Metují. Dům, který původně navrhoval hronovský rodák, architekt Jindřich Freiwald, začal sloužit knihovně 1. 11. 2010. (Otevření knihovny je věnován samostatný článek.)

Dalším úkolem pro pracovníce regionálního oddělení náhodské knihovny je vzdělávání knihovníků obecních knihoven. S nástupem počítačů a internetu bylo třeba proškolení knihovníky. Školení organizujeme v městských knihovnách, individuální konzultace dáváme při návštěvách obecních knihoven. Tato práce s množícími se možnostmi informačních technologií nikdy nekončí. V současné době jsou naším hitem v obecních knihovnách webové stránky. Na ty (kromě jiného) je zaměřeno i letošní školení, které právě probíhá na třech místech okresu, aby měli knihovníci možnost se zúčastnit (v Polici nad Metují, v Náchodě a v Jaroměři). Protože nejlepší školou pro knihovníky je možnost si všechno sám prohlédnout a prodiskutovat, organizujeme studijní exkurze do knihoven, které jsou něčím zajímavé. A tak jsme v běhu let navštívili společně knihovny v České Metuji (2002), České Čermné (2003), nově otevřené oddělení pro děti v Náchodě (2004), knihovnu v Jasenné a ve Velichovkách (2005), Novém Hrádku (2006), v Šonově u Broumova a klášterní knihovnu v Broumově (2007), knihovny v Praskačce a Sedlici, Studijní a vědeckou knihovnu v Hradci Králové (2008) a Knihovnu u Mokřinky (2009). V letošním roce plánujeme ta tři již zmíněná setkání v Polici nad Metují, Náchodě a Jaroměři, kde jistě dojde i na výměnu zkušeností a názorů mezi zúčastněnými.

Zveme zajímavé hosty, kteří mají knihovníkům co říci. Ve spolupráci s *Nadací rozvoje občanské společnosti* a se zapojením knihovníků obecních knihoven jsme uspořádali panelovou diskusi *Role knihovny v obci*. Ivana Hutařová přednášela o naší dětské literatuře v historickém kontextu (2002), komunikaci se věnovala lektorka Eva Trachtová, na téma *Umíme dát o sobě vědět? aneb Stále podceňované public relations* hovořila Eva Novotná (2003). Pro pracovníky v odděleních pro děti si

připravila Martina Grymová lekcí *Soutěže v knihovnách, metodika přípravy a realizace* (2004), službám bylo věnováno *Povídání okolo pultu aneb Sociální komunikace* Jaroslavy Štěřbové (2005). Současné spisovatele východočeského regionu a jejich tvorbu přiblížila knihovnicům Marcella Marboe (2006), soubornému katalogu Caslin se věnovaly Eva Svobodová a Dana Vyorálková (2007), šablonu webu pro malé knihovny představila Kateřina Hubertová a *Jak zjišťovat spokojenost uživatelů* přednesl Vít Richter (2008). V letošním roce jsme pro knihovníky zajistili přednášku s následnou besedou *Komiks a jak ho číst* Ondřeje Müllera.

Oceňování knihovníků je další příjemnou akcí. Uvítali jsme možnost, kterou nabídla Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové a regionální výbor Svazu knihovníků a informačních pracovníků, ocenit každoročně jednoho knihovníka obecní knihovny z okresu. V loňském roce převzala ocenění paní Marie Grimová, knihovnice Obecní knihovny v Novém Hrádku, letos paní Bohumila Krausová, knihovnice ve Chvalkovicích. Také ze soutěže Vesnice roku vzešly z našeho okresu některé vítězné knihovny v kraji. Ty potom převzaly ocenění nejen při vyhlásování vítězů soutěže v kraji, ale i na celostátní úrovni v Zrcadlové kapli Klementina. V roce 2003 knihovnici obce Studnice paní Ivona Němečková a pan Aleš Antoš (Řešetova Lhota), v roce 2005 paní Marie Jirková ze Žernova a v roce 2007 paní Eva Ambrožová, knihovnice ve Velichovkách. Že si nenechávají své zkušenosti pro sebe, ale podělí se o ně na společných knihovnických akcích, je jisté. Ale o těch už tady byla řeč.